

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU

KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika i vokabular:

III. Civilizacija i književnost:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik

Nadnevak natjecanja: 14. – 16. travnja 2025.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Sofoklo, *Antigona*, 891 – 902, 916 – 921*Antigona se oprašta od života i prihvaća smrt kao svoju sudbinu.*

ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς
 οἴκησις ἀείφρουρος¹, οἱ πορεύομαι
 πρὸς τοὺς ἑμαυτῆς, ὦν² ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
 πλεῖστον δέδεκται³ Φερσέφασσ⁴ ὀλωλότων⁵
ὦν⁵ λιοισθία ἔγω⁶ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ⁷ 895
 κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου⁸.
 Ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ⁹ ἐν ἐλπίσιν τρέφω¹⁰
 φίλη μὲν ἦξιν πατρί, προσφιλὴς δὲ σοί,
 μητὲρ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
 ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900
 ἔλουσα κἀκόσμησα κἀπιτυμβίους¹¹
 χοὰς ἔδωκα.

KOMENTAR:

¹ ἀείφρουρος, 2 – vječan² ὦν... ὀλωλότων – *prevedi* od onih koji su poginuli³ *prevedi* je primila (perfekt glagola δέχομαι)⁴ Φερσέφασση, ἡ – Perzefona⁵ ὦν = αὐτῶν⁶ ἔγω = ἐγώ⁷ *prevedi* daleko⁸ *prevedi* se ispunilo suđeno vrijeme⁹ κάρτ = κάρτα¹⁰ ἐν ἐλπίσιν τρέφειν – nadati se¹¹ κἀκόσμησα κἀπιτυμβίους = καὶ ἐκόσμησα καὶ ἐπιτυμβίους

PRIJEVOD

maks. 20

Prijevod napiši na predvidene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u nastavku.

Καὶ νῦν ἄγει¹² με διὰ¹³ χειρῶν¹⁴ οὕτω λαβῶν
ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου
μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς,
ἀλλ' ὦδ'¹⁵ ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος¹⁶
ζῶσ'¹⁷ εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς.
ποίαν παρεξελθοῦσα¹⁸ δαιμόνων δίκην¹⁹;

KOMENTAR:

---

¹² ἄγει sc. Kreont

¹³ *prevedi* u

¹⁴ χειρῶν = χειρῶν

¹⁵ ὦδ' = ὦδε *prevedi* tako

¹⁶ *vidi* δύσμοιρος, 2

¹⁷ ζῶσ' = ζῶσα (*vidi* ζάω)

¹⁸ *vidi* παρεξέρχομαι

¹⁹ δίκη, ἥ = zakon

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	maks. 5
--	----------------

1. Na koji način odvođe Antigonu?

A čvrsto je držeći

B mirno i dostojanstveno

C pod okriljem noći

	maks. 1
--	----------------

2. Zbog čega Antigona žali?

A jer je ostala bez bogatstva

B jer su je izdali njezini najbliži

C jer umire mlada i neudana

	maks. 1
--	----------------

3. Čega je Antigona lišena?

A bogatstva

B kraljevske titule

C svojih dragih

	maks. 1
--	----------------

4. Kako je određeno da Antigona umre?

A bit će pogubljena mačem

B bit će živa zatvorena u grobnicu

C umrijet će u progonstvu

	maks. 1
--	----------------

5. Za čiji se zakon Antigona pita je li ga prekršila?

A božanski

B kraljevski

C obiteljski

	maks. 1
--	----------------

III. GRAMATIKA I VOKABULAR

maks. 15

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. U kojem je licu, broju, načinu, vremenu i stanju oblik **ἐκόσμησα**?

maks. 1

2. Kako imenica **μήτερ** glasi u istom padežu, ali u suprotnom broju?

maks. 1

3. Kako glasi komparativ pridjeva **φίλος**, 3?

maks. 1

4. Kako glasi naglašeni oblik zamjenice **ἐγώ** u dativu?

maks. 1

5. Kako oblik **ἐλθοῦσα** glasi u istom padežu i broju, ali u muškom rodu?

maks. 1

6. Kako glagol **πορεύομαι** glasi u suprotnom broju, a istom licu, načinu, vremenu i stanju?

maks. 1

7. Kako zamjenica **ὧν** glasi u suprotnom broju ženskog roda?

maks. 1

8. Koja se glasovna promjena događa u deklinaciji imenica **πατήρ** i **μήτηρ**?

maks. 1

9. Što je antonim riječi *matrijarhat*?

maks. 1

10. Kako nazivamo granu matematike koja se bavi proučavanjem i odnosom među brojevima?

maks. 1

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

11. Kakav je aorist oblik ἔδωκα?

A jaki

B κ- aorist

C korjeniti

	maks. 1
--	----------------

12. Što je, s obzirom na naglasak oblik koji je u istom padežu, ali u suprotnom broju oblika μοῖραν?

A paroksitona

B perispomena

C properispomena

	maks. 1
--	----------------

13. Kako oblik κάκιστα glasi u komparativu?

A κάκιον

B κακίων

C κακῶς

	maks. 1
--	----------------

14. Koja se pojava dogodila u riječi κακόσμησα kako bi se otklonio hijat?

A elizija

B kraza

C siniceza

	maks. 1
--	----------------

15. Kojim grecizmom nazivamo odumiranje stanica ili tkiva u organizmu?

A nekrofilija

B nekropsija

C nekroza

	maks. 1
--	----------------

IV. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

maks. 10

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako se na hrvatskom naziva Aristotelovo djelo u kojem govori o postanku tragedije?

maks. 1

2. U naslovu koje tragedije Sofoklo spominje svoje rodno mjesto blizu Atene?

maks. 1

3. Kome je bilo posvećeno kazalište na jugoistočnoj padini atenske Akropole?

maks. 1

4. U kojem su stihu sastavljeni dijaloški dijelovi u grčkim tragedijama?

maks. 1

5. Koji je Antigonin brat pobjegao u izgnanstvo u Arg?

maks. 1

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

6. Koje je mjesto radnje Sofoklove Antigone?

maks. 1

A kraljevski dvor u Korintu

B kraljevski dvor u Miken

C kraljevski dvor u Tebi

7. Koje novine Sofoklo **nije** uveo u tragediju?

maks. 1

A povećao broj članova u koru

B uveo maske

C uveo trećeg glumca

8. Tko su glavni likovi Sofoklovih Trahinjanki?

A Agamemnon i Ifigenija

B Heraklo i Dejanira

C Orest i Elektra

	maks. 1
--	----------------

9. Zbog čega, prema nekim izvorima, Sofoklo nije glumio u svojim tragedijama?

A bio je boležljiv

B glas mu je bio slabiji

C nije se htio isticati

	maks. 1
--	----------------

10. Čime je započinjala antička drama?

A epizodom

B parodom

C prologom

	maks. 1
--	----------------

RJEŠENJA:**I.1. PRIJEVOD (20 bodova)**

Ὡ τύμβος, ὦ νυμφεῖον,	O grobe, o bračna ložnice,	1
ὦ κατασκαφῆς οἴκησις αἰφρουντος,	o podzemni vječni dome (kućo),	1
οἱ πορεύομαι	kamo dolazim	1
πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς,	do svojih,	1
ὧν...ὀλωλότων...ἀριθμὸν πλεῖστον	od onih koji su poginuli vrlo velik broj	1
ἐν νεκροῖς	među mrtve	1
δέδεκται Φερσέφασσ'	je primila Perzefona:	1
ὧν λεισθία γῶ	ja posljednja od njih	1
καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ κάτειμι,	i daleko najgore silazim,	1
πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.	prije nego mi se ispunilo suđeno vrijeme.	1
Ἐλθοῦσα μέντοι	Ipak kad dođem (došavši)	1
κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω	silno se nadam	1
φίλη μὲν ἦξιν πατρί,	da ću doći draga ocu,	1
προσφιλῆς δὲ σοί, μήτερ,	tebi, majko, mila,	1
φίλη δὲ σοί,	i tebi draga,	1
κασίγνητον κάρα'	bratska glavo:	1
ἐπεὶ θανόντας... ὑμᾶς	jer mrtve sam vas	1
αὐτόχειρ... ἐγὼ	ja svojom rukom	1
ἔλουσα κακόσμησα	oprala i uredila	1
κάπιτυμβίους χοὰς ἔδωκα.	i prinijela nadgrobne žrtve ljevanice.	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 - A;

2 - C;

3 - C;

4 - B;

5 - A

II. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

- 1 - 1. l. sg. ind. aor. akt;
- 2 - μητέρες;
- 3 - φίλτερος, 3;
- 4 - ἐμοί;
- 5 - ἐλθών;
- 6 - πορευόμεθα;
- 7 - ἥς;
- 8 - prijetoj;
- 9 - patrijarhat;
- 10 - aritmetika;
- 11 - B;
- 12 - A;
- 13 - A;
- 14 - B;
- 15 - C

III. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI (10 bodova)

- 1 - Poetika/O pjesničkom umijeću;
- 2 - Edip na Kolonu;
- 3 - (bogu) Dionizu;
- 4 - jampski trimetar;
- 5 - Polinik;
- 6 - C;
- 7 - B;
- 8 - B;
- 9 - B;
- 10 - C